

Sygn. akt III AUa 1537/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Halina Gajdzińska
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma (spr.) SSA Marta Fidzińska - Juszcak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Mariola Pater

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. K.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o emeryturę rolniczą

na skutek apelacji wnioskodawczynie M. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu Wydziału IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 września 2012 r. sygn. akt IV U 577/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1537/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie **M. K.** od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 27 marca 2012 r. odmawiającej jej prawa do emerytury rolniczej.

Jako bezsporne Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawczynie M. K., ur. (...) z wnioskiem o emeryturę rolniczą wystąpiła w dniu 13 lutego 2012 r. Organ rentowy uwzględnił jej do stażu ubezpieczeniowego 24 lata, 5 miesięcy i 29 dni. Do tego stażu zaliczono okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 2 grudnia 1967 r. do 30 czerwca 1977 r., a także okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym od dnia 1 lipca 1977 r. do 31 maja 1989 r. oraz od dnia 1 kwietnia 1993 r. do 31 marca 1996 r. Zaś od dnia 25 listopada 1996 r. wnioskodawczynie pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznaną przez ZUS, a następnie decyzją z dnia 9 grudnia 2011 r. ZUS przyznał jej emeryturę od dnia 2 grudnia 2011 r. na podstawie art. 24a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Nadto ustalił Sąd Okręgowy, że w okresie od dnia 1 czerwca 1989 r. do 1991 r. wnioskodawczyni była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...)Zakład Produkcyjny w P. jako sprzątaczką i z tego tytułu była zgłoszona do ubezpieczenia społecznego. Jednocześnie za pokrywający się z tym zatrudnieniem okres od dnia 1 czerwca 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. opłaca również składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Okres powyższy został wnioskodawczyni zaliczony przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z ZUS, a następnie emerytury powszechnej. Dodatkowo do emerytury zostało jej przyznane zwiększenie z tytułu opłacania składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych Rolników za okresy od dnia 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1989 r. oraz od dnia 1 lipca 1993 r. do 30 marca 1996 r. Zwiększenie to wypłacano od dnia 25 listopada 1996 r. do 29 lutego 2012 r., kiedy wypłatę wstrzymano na jej wniosek.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 19 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.) uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Wnioskodawczyni posiada bowiem tylko 24 lata, 5 miesięcy i 29 dni podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, podczas gdy wymagane jest co najmniej 25 lat. W ocenie Sądu Okręgowego, organ rentowy słusznie odmówił wnioskodawczyni uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym i opłacania składek z tego tytułu w okresie od dnia 1 czerwca 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. W tym samym czasie wnioskodawczyni pozostawała w zatrudnieniu i była objęta ubezpieczeniem społecznym, a okres ten został jej uwzględniony przy ustalaniu prawa do renty, a następnie emerytury powszechnej. Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych rolników, wyłączone jest zaliczenie okresów, które zostały już zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Ponadto już ubiegając się o rentę z tytułu niezdolności do pracy wnioskodawczyni dokonała wyboru również emerytury z ubezpieczenia w systemie pracowniczym. Obecnie nie ma możliwości dokonania zmiany tego wyboru. Sąd Okręgowy zauważył też, że emerytura wnioskodawczyni została zwiększona z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w oparciu o art. 56 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zaś okres od dnia 1 czerwca 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. nie przypadał w czasie obowiązywania podwójnego ubezpieczenia (tj. pracowniczego oraz z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego), który ustał z dniem 31 grudnia 1988 r. Zatem wnioskodawczyni będąc zatrudniona nie miała obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w okresie od dnia 1 czerwca 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. Opłacanie tych składek nie powoduje możliwości podwójnego zaliczenia spornego okresu zarówno do emerytury pracowniczej jak i emerytury rolniczej. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał odwołanie wnioskodawczyni jako nieuzasadnione i je oddalił.

Apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji wywiodła wnioskodawczyni M. K.. Domagając się w istocie jego zmiany i przyznania jej prawa do emerytury rolniczej zarzuciła, że nie zgadza się z rozstrzygnięciem Sądu pierwszej instancji, które ocenia jako krzywdzące.

Apelująca podniosła, że niesłusznie została jej przyznana z urzędu emerytura pracownicza, a nie została poinformowana o możliwości zmiany ubezpieczenia na rolnicze i wyboru korzystniejszego świadczenia emerytalnego z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników. Przez blisko 25 lat podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników, zaś z tytułu wykonywania zatrudnienia w ramach stosunku pracy podlegała ubezpieczeniu jedynie przez 4 lata i 8 miesięcy. Winna więc otrzymywać emeryturę rolniczą o nie pracowniczą.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, albowiem zaskarżony wyrok jest prawidłowy.

Przedmiotem sporu w sprawie niniejszej było ustalenie czy wnioskodawczyni M. K. spełnia przesłanki uprawniające ją do nabycia prawa do emerytury rolniczej w trybie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.).

Stosownie do treści art. 19 ust. 1 tej ustawy, emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny, który w przypadku wnioskodawczyni wynosi 60 lat; 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20. Zaś wedle art. 20 ust.

2 omawianej ustawy, do tych okresów nie zalicza się okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Poza sporem było, że wnioskodawczyni legitymuje się 24 latami, 5 miesiącami i 29 dniami podlegania ubezpieczeniom rolniczym. Domagała się ona nadto zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 1 czerwca 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. Jednakże, jak trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji, okres ten pokrywa się z okresem zatrudniania wnioskodawczyni w Przedsiębiorstwie (...) Zakład Produkcyjny w P. od dnia 1 czerwca 1989 r. do 1991 r. A okres tego zatrudnienia został już uwzględniony przy ustalaniu prawa do emerytury wnioskodawczyni w trybie powszechnym, tj. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.). To zaś oznacza, że nie może być on ponownie zaliczony przy ustalaniu prawa do innego świadczenia. Zarówno art. 20 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych rolników jak i art. 10 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zabraniają ponownego zaliczania tych samych okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty. Jeśli więc wnioskodawczyni jest uprawniona do świadczenia emerytalnego (na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS), na którego potrzeby zostały zaliczony również sporny w niniejszej sprawie okres, to nie może ona na domagać się zaliczenia tego samego okresu dla ustalenia prawa do innego świadczenia w trybie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych rolników. Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych nie dopuszczają niejako podwójnego zaliczania tego samego okresu przypadającego w tym samym czasie. W przypadku, gdy różne okresy zbiegają się w czasie, to zawsze ten sam okres może być uwzględniony do stażu emerytalnego tylko jeden raz (tzn. z jednego tytułu ubezpieczenia). Wyjątek stanowi jedynie regulacja przewidziana w art. 56 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale dotyczyła ona jedynie okresów przypadających przed dniem 1 stycznia 1989 r. (a w przypadku wnioskodawczyni chodzi o okres późniejszy od dnia 1 czerwca do 31 grudnia 1989 r.) i skutkowała tylko i wyłącznie zwiększeniem emerytury, a nie możliwością podwójnego zaliczenia spornego okresu niezależnie od siebie w dwóch systemach ubezpieczeń na potrzeby ustalenia dwóch świadczeń emerytalnych. W przypadku wnioskodawczyni posiadane okresy ubezpieczenia nie pozwalały jej na odrębne i samodzielne ustalenie emerytury w jakimkolwiek systemie, tj. pracowniczym lub rolniczym. Mimo to, po osiągnięciu wieku emerytalnego uzyskała prawo do ustalenia emerytury z systemu pracowniczego z uwzględnieniem również okresów, kiedy jednocześnie podlegała ubezpieczeniu rolnemu. Ma więc prawo do emerytury w jedynym systemie pracowniczym. Dla takiej sytuacji ustawodawca nie przewiduje możliwości zamiany, której wnioskodawczyni obecnie się domaga. To jest, że będzie mogła zrezygnować z pierwszego systemu (pracowniczego) i wybrać świadczenie w drugim systemie (rolniczym), oczywiście z koniecznością uzupełnienia stażu okresem już uwzględnionym w pierwszym systemie.

Trafnie uznał więc Sąd pierwszej instancji, że nie jest możliwe zaliczenie wnioskodawczyni spornego okresu pracy w gospodarstwie rolnym, a bez tego nie posiada ona wymaganych do nabycia emerytury rolniczej 25 lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Konkludując odmowa przyznania jej prawa do emerytury rolniczej była zasadna.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż zaskarżony wyrok oparty został na niewadliwych ustaleniach faktycznych i jest zgodny z prawem, a apelacja jako nie zawierająca usprawiedliwionych zarzutów na zasadzie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.